

óf in het geheel niets óf niets met goddelijk gezag. Nu ben ik voor mij geneigd tot de laatste opvatting, d.w.z. dat er in dit geval geen reëel conflict bestaat.

Loopt men nu niet gevaar het zekere voor het onzekere in te ruilen? ¹⁾. Ik zou kunnen antwoorden, dat niet altijd alle gevaar vermeden moet worden en dat er wel degelijk omstandigheden kunnen zijn, waarin het beter is het zekere voor het onzekere in te ruilen, maar liever wil ik er op wijzen, dat in dit verband van het „zekere” te spreken eigenlijk een vooruitloopen is op de beslissing van de vraag, die ons bezig houdt, en een beslissen in dien zin, dat men inderdaad niet inruilen *mag*. Indien wetenschappelijke resultaten in strijd zouden zijn met wat, naar onze overtuiging, God zelf ons heeft doen weten — en dit geval is toch eigenlijk bedoeld, wanneer we van het „zekere” spreken — dan kan er van kiezen eigenlijk niet eens meer sprake wezen, dan zouden die wetenschappelijke resultaten zonder meer te verwerpen zijn. De vraag, waarom het hier gaat, is echter juist, of God ons over deze natuurkundige dingen iets heeft doen weten, of er hier van het „zekere” sprake is en die vraag ben ik geneigd ontkennend te beantwoorden.

Voordat ik tot het tweede deel van mijn betoog overga, wil ik nog twee min of meer op zich zelf staande opmerkingen maken. In de eerste plaats deze: mij is wel eens voorgehouden, dat, welke beteekenis men ook aan de „dagen” uit Gen. 1 anders dan die van „etmalen” wil toekennen, men toch den indruk krijgt van een andere en wel veel kleiner schaal van tijd en misschien ook van ruimte dan die van onze hedendaagsche natuurkundige beschouwingen. Dit ben ik volkomen bereid toe te geven. Hier is, dunkt mij, conflict tusschen de voorstellingen der Bijbelschrijvers en onze natuurkundige kennis, maar hier zijn wij ook geheel op het terrein van het wereldbeeld, waaraan tegenwoordig door niet velen meer normatief gezag wordt toegekend. De tweede opmerking is deze: het is niet geheel bevredigend, als men, ik zeg niet „op grond van”, maar misschien toch wel „naar aanleiding van” natuurkundige beschouwingen en hypothesen tot wijziging of rectificatie van Schriftbeschouwing komt of tot andere exegese

¹⁾ Vraag mij in de discussie voorgelegd.